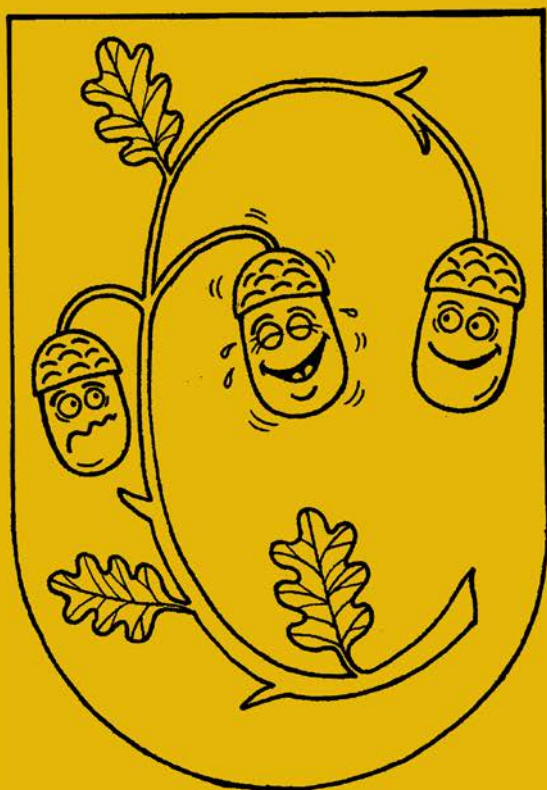

Bez záruky druhý

lanžhotsko-český slovník

Leopold Králík

Leopold Králík

**BEZ ZÁRUKY DRUHÝ
LANŽHOTSKO-ČESKÝ
SLOVNÍK**

s ilustracemi Milana Kocmánka

Leopold Králík

**BEZ ZÁRUKY DRUHÝ
LANŽHOTSKO-ČESKÝ
SLOVNÍK**

s ilustracemi Milana Kocmánka

© *Leopold Králík, 2023*
Illustrations © *Milan Kocmánek, 2023*
© *Carpe diem, 2023*

www.carpe.cz

Made in Moravia, Czech Republic, EU
ISBN 978-80-7487-331-7
ISBN 978-80-7487-332-4 (pdf)

Své manželce Věře

ÚVODEM

Vážení a milí čtenáři,

když jsem psal **Zaručeně první lanžhotsko-český slovník**, nepředpokládal jsem, že bude mít nějaké pokračování. I když jeho vydání vzbudilo pro mě nečekaný ohlas, pokládal jsem tuto kapitolu své tvorby za ukončenou. Nicméně v průběhu času se na mě obrátilo několik lanžhotských patriotů s upozorněním, že v knize řada důležitých výrazů chybí. Abych tento nedostatek napravil, rozhodl jsem se nakonec knihu doplnit. Nejaktivnější v tomto směru byl můj kolega Milan Kocmánek a je především jeho zásluha, že máte nyní před sebou toto pokračování.

Názvy kapitol jsem ponechal. První dvě, *Slovníček lanžhotských výrazů* a *Lanžhotská úsloví*, jsem doplnil na základě podnětů vás, čtenářů. Nepřišlo mi však úplně poctivé opisovat v dalších kapitolách už zveřejněné historiky, a proto jsem ponechal jen původní názvy kapitol a zařadil jsem do nich nové příběhy, na které v první knize nezbylo místo. Po jejich přečtení mi dáte jistě za pravdu, že nechat si je jen pro sebe by byla věčná škoda.

Přeji vám všem příjemné počtení a možná někdy na shledanou.

Autor

**SLOVNÍČEK
LANŽHOTSKÝCH VÝRAZŮ**

aptajlung	příhrádka
ašánky	arašídy
bambúřit	ponocovat, rušit noční klid
banovat	litovat
bantovat	prohledávat
barco	cokoli
barjak	jakkoli
bautička	orobinec
bečat	plakat
béleš	smažený kynutý koláč (langoš)
blvat	zvracet
břéskat	křičet, plakat
caja	obecně menší vodní tok
cangličky	ozdoby z vlasů, copánky
čápkat	loudat se
čeho?	co?
čupačky	ve dřepu
čut	slyšet
drbat	souložit
egreš	angrešt
erteple	brambory
firhaňky	záclony
flastrůvky	obkladačky
fňágat	vzlykat
frfeň	hustý sopel
frfnit	mrholit
futerna	hospodářská místnost

gabat	hamižně hromadit
gabřňák	levák
genglavý	nemotorný
gramlavý	nešikovný
gramolky	kuličky na cvrnkání
grgl si	říhl si
grngolec	otok, puchýř
grumla	hrouzek, rybka
gryml	kámen
guča	hromádka
gugla	bábovka
gula	koule, hlava
gulivár	ovocný knedlík
hamky	klouby na ruce
hamovat sa	držet se zpátky
hén	tam, tamhle
hépat	skákat
herbovat	dědit
hl sa	pohnul se
hladké koko	bonpari (bonbon)
hlísta	žížala
hont	dřevěný sloupek
húlava	liják, silný déšť s větrem
hůra	půda
hygl	velký kus
chebz	šeřík
chňápnút	spadnout
chrbet	záda
chudé	libové
jalovina	jídlo nízké nutriční hodnoty

járek	strouha
jazek	jelec jesen (ryba)
jojky	opotřebované boty
káčkat	čvachtat
kchel	kapusta
kchosn	skříň
kchysňa	velká bedna
kereláb	kedlubna
kladničky	hlíva ústříčná
klápat	tlachat, kecat
kokino	bonbón
kokorunka	beruška, slunéčko sedmítečné
kord	skokan, žába
kostka	pecka
kramařit	dělat nepořádek
krdel	hejno, velká skupina
krpa	chyba
krpatec	člověk malého vzrůstu
křápnút	spadnout na zem
křenovica	tenký lámavý led
křidélka	poklička
křidlica	střešní taška
křúpat	hlasitě kousat
kvicht	závaží, něco těžkého
kutiš	pes
kysat	kvasit
lašovat, lozit	šplhat
lekvar	povidla
laterňa	lampa
lingišpír	kolotoč
longoš	ledabyly oblečený člověk

lúbit	mít rád
marhula	meruňka
malgír	zemědělský nástroj, řádkovač
mlgavé	kluzké, vazké
nagrúlat	natočit, napálit (např. slivovici)
naherbovat si	získat bezpracně, např. dědictvím
nahulákat	naházet velké množství
nachcípaný	onemocnělý
nakráplý	nachlazený
narvaný	plný
naslopaný	silně podnapilý
navrtět	natočit, vytočit
nech	ať
nemoresný	nevychovaný
neňúraj!	nepátrej, nepopichuj
nudlplét	vál na těsto
ňúrat	usilovně hledat
obárnica	ovarová polévka
oblhútný	nenasytný
obtúlat	vilně objímat
odrbat	ošidit, podvést
ogoš	okoun
oharek	okurka
okoštovat	ochutnat
okrúžlat	okrájet
olačka	prezervativ
omlganý	použitý, opatlaný
ompr	kbelík
opucovat	očistit

ošulit	podvést
ožungr	opilec
palica	klacek
paprča	hanlivě ruka
paprní	klestí
paradajka	rajče
pařák	druh hrnce
patáčky	pilulky
pazgrivec	malé zlobivé dítě
peltňa	řádek ve vinohradu
perňa, pernica	hromada výkalů
perútka	mašlovačka
pevný	eufemisticky otlý
plcanec	řídká hrouda, např. těsta
pleštit	udeřit
pletňa	cejn
plchút	neduživá rostlina
plpa	hustá kaše nebo omáčka
plťky	knoflíčky, dámské kalhotky
pobúchaná	bláznivá
pocuchy	zbytky
pogrčené	pomačkané
pohni	přidej
pohňútky	zbytky jídla na vyhození
pohrúzit	potopit se
pokňurec	výchovně problematický jedinec
ponáhlata sa	spěchat
popravky	dojídání zbytků po oslavě
posléd'	později
pošťat	půjčit
prča	legrace
prlit	žahat, pálit, např. kopřivou

protfan	plech na pečení
prézele	strouhanka
ramovat	stěhovat, klidit se z dohledu
racošky	dřevěné vidličky, např. na prak
rozgajdaný	neupravený
rožnút	rozsvítit
rúčko	menší násada
řičica	síto
slinovica	jíl
soplák	mladistvý
sopliš	ježdík (ryba)
spravit sa	přibrat
sútořica	prudký déšť
šajňáky	drobné mince
šanšula	ženské pohlavní orgány
šaufla	lopata
ščagel	stonek
škarnétka	krabička
šklébil	plakal
škňúřit	mračit se
škraň	tvář
škrobák	brouk
šleha	rána
šlompák	nekvalitně pracující jedinec
šmetrdól	zákusek, kremrole
šmrdat	vrávorat
špajdlík	špejle
špajzka	spíž
špona	ocelová pilina

šporhelt	sporák
šprudlovačka	druh vařečky
šršloň	vznětlivý člověk
štica	ofina
štranek	provaz
štrikovanice	teplé dětské spodní prádlo
šucguma	prak
šurimajzl	pokrm, kroupy s fazolemi
šúní	křoví
šústek	zbytek po oloupání klasu kukuřice
šústl	hodil
štylek	násada, např. u lopaty
švácat	bít, mlátit něčím nebo někoho

tištuch	ubrus
tlačka	druk na oblečení
trojnáčky	jídlonosič
trtat	běžet rychle
turkyň	kukuřice

ujebek	zmetek nebo těsné oblečení
umlgnúť	upít, ochutnat
urýpaný	znečištěný v obličejí
uža	obecně malá vodní plocha

vajglín	kuchyňská nádoba
včíl	teď
verkštat	dílna
vějica	březová metla
věcht	svazek slámy
vidrhont	dokončená draní peří
víchera	ten, kdo se předvádí před druhými
vlastňanci	děti bratranců nebo sestřenic

vrhnút	zvracet
vřelý	horký
vylépaný	hodně nakrátko ostříhaný
vylizór	špinavý flek
vyšošřnat	vymočit se
zapleštit	zabít
zaráz	najednou
zatykat	zamykat
zašknůřený	zamračený
zavaděný	silně podnapilý, slabomyslný
zbůňat	hledat
zgňab	zmetek
zhnilý	líný
žduchnút	vrazit do něčeho
žebráčka	předzahrádka s lavičkou
žgrindat	slintat
žlaža	šlacha, tuhý kus masa
žongol	bambule
žufánek	naběračka

LANŽHOTSKÁ ÚSLOVÍ

Akorát sú na sebe.
Je poledne.

Búrá sa mu hľisty.
Má erekci.

Cigánský jak Holačka.
Prolhaný.

Dělali ho ve vaně, a to nejlepší uplavalo.
Dítka se moc nevydařilo.

Došel k temu po haluzi.
Stalo se mu to náhodou (se štěstím).

Ideme, at' nešlápneme na žabu.
Je pozdě, musíme už jít.

Jak když sa koně kúšú.
Líbání věkově pokročilých jedinců.

Já sem mu krompáčem hubu neotvíral.
Já jsem ho pít nenutil.

Jeleň nascal do vody.
Začíná podzim.

Je na ní jak osa na bombusi.
Sex hubeného muže s prostorově výraznou ženou.

Jídla na stolách bylo dost, ale pobízaňá málo.
Na oslavě jsem měl hlad.

Í holý salát.

Jí salát bez řízku.

Hodit naňho pytel, zalévat, a porostú na něm kladničky.

Lenoch, ňouma.

Kačena by sa jí z řiti napila.

Žena malého vzrůstu.

Kam idete?

Zdvořilostní fráze. (Např. Ca va? How do you do?)

Když mluvil, tak sa mu už přeguloval jazyk přes vajca.

Jedinec lehce pod vlivem alkoholu.

Kysané knedle.

Kynuté knedlíky.

Má nakúpené.

Jedinec silně pod vlivem alkoholu.

Má to radši jak z múky.

Nymfomanka.

Mám zhnílú flešku.

Mám pomalé USB připojení.

Máš v zadku oje?

Neumíš zavírat dveře?

Máte doma korálky?

Neumíš zavřít dveře?

Mět v nádbě.
Mít slíbené, zamluvené.

Mlgavé maso.
Tučné, prorostlé a řídké maso, většinou vepřové.

Ná šak ba.
Ano, jistě.

Na to bych potřeboval šprudlovačku.
Jíst suché pečivo, které neleze do krku.

Na brcoch.
Do postele.

Nech sa ti to ohrnuje jak rybářské holénky!
Přání pevné erekce, například k narozeninám.

Nemá vtahlé žlútko.
Je po ránu rozespalý.

Nezpomínaj kuruckú vojnu.
Nehovoř tak zeširoka.

Obchod barco.
Smíšené zboží.

On sa hl.
Pohnul se.

Plavat na šupy.
Plavat kraulem.

Plavat na buben.
Plavat na nafouknuté zástěře.

Přinést něco od zajíca.
Dárek z cesty.

Si Pačulík?
Nemáš ruce, aby sis to udělal sám?

Spávajú na říšskou orlicu.
Spí zády k sobě (bez sexu).

Sú spolem jak řiť s věchtem.
Jsou nerozlučně spojeni.

Šak aj on.
Spoluviník.

To sa nestalo, co su s mojú.
Velmi neobvyklý jev, událost.

To sa neoplatí.
Tato činnost se mi jeví jako ekonomicky nevýhodná.

Tos ešte říkal na kuřinec koko.
Bylo to v době, když jsi byl ještě malý.

Ty sa strácaš.
Hubneš.

Už nalévajú.
Je devět hodin.

V každém hově zapichlá vařaja.
Společenský příliš aktivní jedinec.

Zablúdí aj v misi gulivárů.
Nemá orientační smysl.

Zasraný jak vějica.
Silně znečištěný.

**TAK PRAVIL
STAŘEČEK HAJEČKA**

*Aj stará sléпка omastí polévku.
Lepší sa zpomíná v hospodě na kostel,
než v kostele na hospodu.
Sova kanárka nevysedí.
Pes a chlap patří na dvůr.
Pučka není mydélko. Tej nebyde.
Nezpomínaj vola, nebo sa ti zjeví.
Lepší dobrá trachta, jak špatná svatba.
Všecko, co roste, kromě děcek, sa dá vypálit.*

Stařeček štípá na dvoře dřevo. Po ulici okolo domu jde soused.

„Stařečku! Jste doma?“ volá přes plot.

„Ne!“ odsekne stařeček, který nechce být při práci rušen.

„To nevadí,“ zareaguje nečekaně soused, „tak já dojdu posléd.“

Stařeček Haječka se pomalu šourá s taškou na nákup do Jednoty. Klouby bolí a stařeček se kolébá ze strany na stranu, aby jim ulevil.

Před obchodem stojí skupinka tetek, které pozorují, jak se k nim stařeček blíží.

„Metude! Ty tak špatně chodíš,“ polituje ho jedna z nich, když se přiblíží na doslech.

„To mám z toho, jak sem ťa za mlada trckával na stojáka,“ neztratí humor stařeček Haječka.

Stařeček Haječka měl kamarády. Byli nerozlučná parta, jako Tři mušketýři. Ti byli také čtyři.

Jejich jména nebo přezdívky se skrývají v říkance, kterou si sestavili: „Takový Šesták ze sebe dělá Strašidlo a zatím v Haječku plaší Drozda.“

I když už byli všichni v důchodu, chodili pomáhat do lesa. Přelezli do lesní školky a vysekávali trávu a plevel mezi zasazenými stromky.

Po práci se vraceli domů. Když se stařeček Haječka, který šel první, chytil na přelezce horní špruše, zjistil, že na ní nechal anonymní obyvatel lesa svoji nepříjemnou navštívenku. Chtěl jadrně zaklít, ale v poslední chvíli si to rozmyslel a neřekl nic. Přešel na druhou stranu a pozoroval dalšího, jak se vrací stejnou cestou.

„Máš ho?“ zeptal se jej, když se chytil na stejném místě, jako před ním stařeček.

„Mám,“ odpověděl otráveně kamarád a přešel na druhou stranu. Postavil se vedle stařečka a pozoroval dalšího.

„Máš ho?“ zeptali se jej tentokrát už dva.

„Mám,“ odpověděl postižený a přešel, aby si vychutnal posledního.

„Máš ho?“ volali na něj už všichni tři.

„Mám. To jste mi to nemohli říct?“ vyčítal poslední kamarád.

„To by tak hrálo,“ odpověděli mu zbylí kumpáni, „když všichni, tak všichni!“

**PRAZVLÁŠTNÍ ŠKOLA
LANŽHOT**

PERLIČKY ZE ŠKOLNÍCH LAVIC

Začínáme kuchařským okénkem.

Učitel probírá v přírodovědě divoká prasata. Chce žákům přiblížit jejich mimořádný čich, a proto se zmíní o tom, že v některých zemích využívají této schopnosti divokých prasat k vyhledávání lanýžů.

V kontrolním testu jednoho žáka pak najde, že divoká prasata umí vyhledávat lazaně.

A opět něco z přírodovědy.

Žáci často reagují na rozvláčný výklad učitele tak, že si z něj vytáhnou jen to podstatné. Informaci, že na výrobu smyčců se používají koňské žíně, si přeberou tak, že potom doma odpoví jeden žáček na otázku, co se dnes učili ve škole, tvrzením, že housle se vyrábí z koňů.

A teď trochu historie.

Učitel se ptá, jakou prehistorickou sošku si ukazovali minule na obrázku. Protože se nikdo nehlásí, pokusí se o nápo- vědu: „Ten název je dvouslovný, obě slova začínají na V. Dru- hé slovo je dívčí křestní jméno a to první je přídavné jméno, které vyjadřuje vztah k naší zemi, k našemu regionu.“

Jednomu žákovi se rozzáří obličej a nadšeně vyhrkne: „To je, prosím, Vlastenecká Venuše!“

Někdy mívám nejasný pocit, a myslím, že nejsem sám, jestli ta čeština není zbytečně složitá. Zde jsou dva příklady.

Žáci se učí slova opačného významu. Učitel napíše na tabuli několik slov a vyzve žáky, aby k nim do sešitů přiřadili slova opačná.

V jedné písemné práci pak najde následující dvojice:
den – ned, ráno – onár, tma – amt, zima - amiz...

Druhý příklad. Žáci tvoří slova složená:

voda + vedení – vodovod

kolo + běžet – koloběžka

hmyz + žrát – hmyzožravec

veselá + hra – ČLOVĚČE, NEZLOB SE

Učitelé milují zvědavé žáky. Je to pro ně signál, že je látka zaujala. Nic se však nesmí přehánět.

Tady je jedna z všetečných otázek: „Pane učiteli, když jsou živočichové, existují také nějací mrtvočichové?“

ODPOSLECHNUTO OD MILANA KOCMÁNKA

Humorné historky se stávají všem učitelům ve všech školách. O tom není sporu. Většina kantorů si je však nezapamatuje a ten zbytek ani nepozná, že jsou humorné. Existují však výjimky. Jednou z nich je i můj dlouholetý kolega Milan Kocmánek. Ten humorné situace vyhledává a někdy dokonce přitahuje. A mám podezření, že občas najde humor i tam, kde žádný není.

Nemám mu to však za zlé. Je to podle mě totiž jediný a zcela jistě nejúčinnější způsob, jak může učitel zabránit vlastnímu internování v psychiatrické léčebně.

Dovolím si vás teď seznámit s některými situacemi, jichž byl jmenovaný přímým účastníkem.

V matematice se probírají jednotky. Při opakování učitel zadává měrnou veličinu a žáci doplňují příslušné jednotky, např. délka – milimetr, metr, kilometr, čas – sekunda, minuta, hodina, hmotnost – dekagram, kilogram, tuna atd.

Vše probíhá zdárně, s výjimkou jednotek objemu – tady žáci nezabírají. Učitel se snaží napovědět příkladem ze života:

„Taťkové si rádi zajdou do hospody na dvě piva, mamky do vinárny na dvě...?“

Místo očekávaného deci, které by žáčky dovedlo k decilitrům a litru, se z jedné z lavic ozve zkušeně: „Sedmičky!“

Učitel vysvětluje žákům význam značky SOS. Napíše ji na tabuli, graficky si ji žáci napíšou do sešitu a vyťukávají v morseovce tužkou o lavici. Potom uvádí příklady situací, kdy se tento signál používá.